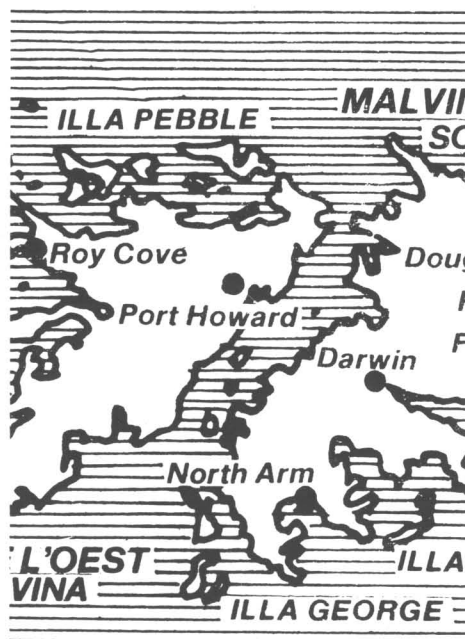

Pas a desnivell

Que callin els morts

La guerra de les Malvines s'ha introduït com un tascó en les nostres preocupacions de cada dia. Ara que estàvem tan ben disposats a distreure'ns amb la proximitat del Mundial-82, que seguïem desesmats les incidències del procés 23-f i quan tothom, més o menys, comença a projectar les vacances d'estiu, vet aquí que se'ns presenten amb unes batalles aèries i navals de gran aparat. Es va perdre la consideració als drets de la persona...

Suposo que a mi m'ha passat com a molts, que de cop i volta se'ns ha despertat l'interès per unes illes remotes de l'Atlàntic Meridional. Vinga consultar enciclopèdies, vinga mirar mapes i vinga no saber-se'n avenir. A part de tots els descobridors que m'han precedit, podria dir que jo he descobert també que es tracta d'un indret inhòspit, desolat, fred i desèrtic, amb uns vents gairebé constants que han fet impossible que creixin arbres en cap lloc de l'arxipèlag. Les gelades duren la major part de l'any, i quan no hi ha gel, hi ha pedra seca, el paisatge és capaç de desanimar a qualsevol. Ara comprovo — textos històrics canten — que aquest desànim el van sentir, ara l'un, ara l'altre, diversos conquistadors de mar oberta. Arribaven fins allí amb penes i treballs, s'ho miraven i se'n tornaven amb les velles entre cames. Espanyols, holandesos i francesos van passar-hi gairebé de llarg; els argentins (un cop aconseguida la independència) van deixar-ho per «a després», quan els sobressin humor i ganes. Només els britànics, que es veu que comptaven amb l'excés d'uns quants súbdits en situació precària, van poder disposar d'un material humà exportable, que va resignar-se a habitar un lloc inhabitable. D'aquí sorgiren els *kelpers*, els únics pobladors de les pelades illes, pastors d'ovelles i pescadors, que han aguantat el tipus d'una manera exemplar. Però no han tingut premi, perquè per ara ningú no els té en compte. La que priva és la geografia, s'accepta que un país és un paisatge amb fronteres polítiques i la gent que hi viu, si són pocs, estan ben arreglats. Els *kelpers* sumen de 1.800 a 2.000 ànimes, una xifra de vila petita per a massa quilòmetres quadrats de superfície. No cal amoïnar-s'hi, perquè qualsevol d'aquests vaixells que s'han trotejat podia haver-los transportat a qualsevol lloc on encara fessin menys nosa i endreçar-los una vegada més.

Com que no sóc expert en dret internacional —i ja he fet tard per posar-me al dia— em deixo portar per consideracions elementals. Va haver-hi una època en la qual feia una certa impressió l'eslògan «la terra és de qui la treballa». Semblava lògic i raonable. En el cas de les Malvines es podria dir que les illes, sobretot les que són escassament acollidores, pertanyen a la gent que hi viu o hi sobreviu. Ara ens assabentem que una de les naus de guerra destruïdes, el creuer anglès «Sheffield», tenia un cost de 4.400 milions de pessetes. El vaixell argentí «General Belgrano», a desgrat d'ésser de segona mà, també era car, molt, un preu que no se sap exactament perquè els pressupostos de les dictadures militars solen ésser esotèrics. Però és segur que el van pagar caríssim. Aleshores, penso que si els dos estats en pugna haguessin destinat aquestes partides a millorar la situació dels malvinesos, és més que possible que aquests darrers es mostrarien proclivis a un acontentament general, a una civilitzada manera de llimar diferències: als poquíssims establiments oficials que tenen hi podrien figurar en bona harmonia les dues banderes, i fins i tot potser la seva, la de l'indret en disputa, en el cas poc probable que en tinguin alguna que els distingeixi. Al capdavall, no vindria de nou, perquè s'estén la moda de proliferar banderes.

Però deixant de banda les consideracions poc o molt ingènues, no hi ha dubte que aquesta guerra llunyana és, més que res, un assaig general de guerra grossa. A un comentarista militar de molta anomenada se li va escapar de dir —i fer-ho públic— que constituïa una excel·lent oportunitat per provar armes noves, més enllà de les simples maniobres en temps de pau, que no passen de tempteigs teòrics. Hi falta la carn, un element indispensable perquè una guerra tingui cos. I ara la carn ja hi és, tenim un joc de morts i de ferits que, més que no pas la tela de les banderes, necessiten els teixits asèptics dels hospitals i la fusta per als taüts que proporciona el paisatge. Compten les baixes malament i de pressa, fan números contradictoris en una baralla de prestigi que no compromet el somni dels ascensos respectius.

En esmentar els professionals de la bel·licositat, no puc estar-me d'expressar una mena de desengany que confirma el meu escepticisme. Se suposa que aquests especialistes, en èpoques de pau i quan no tenen altra feina, s'han de dedicar a estudiar possibilitats, a preveure contratemps fatals, a calibrar ben bé la força dels enemics en potència. Doncs resulta que no, els esdeveniments sempre els agafen de sorpresa: els anglesos han reconegut que el «Sheffield» comptava amb missils, però no amb missils-anti-missils (i això que la Gran Bretanya en té), de manera que van detectar que els enviaven una eina destructora que els buscava, però no van poder fer-hi res. O, potser, només entonar càntics de resignació anglicana.

De l'altra part, els argentins es queixen que els anglesos no els fan una guerra de cavallers. Han denunciat que els ataquen amb una bomba delictiva, l'anomenada *delouga*, que es veu que mata sense tenir en compte els requisits de la Convenció de Ginebra.

Què deu dir la Convenció de Ginebra? ¿Quina diferència estableix entre un tret al front per arma curta o l'escampada de metralla de la bomba *delouga*? Confesso que jo no podria triar de gust entre aquestes dues maneres de morir. I penso que, ja que els paguem tan cars, els especialistes amb sou fix, més que no pas fer-nos la guitza en temps de pau, s'haurien d'aplicar a atenuar-nos el trànsit en temps de guerra. ● PERE CALDERS